

Nr 161.

Av herr **Wahlund m. fl.**, om höjning av elevstipendierna vid lantmanna- och lanthushållsskolor m. m.

Stipendier till elever vid folkhögskolor, lantmanna- och lanthushållsskolor samt verkstadsskolor utgå för närvarande efter behovsprövning med högst 90 kr. per månad. I sina petita för nästa budgetår har skolöverstyrelsen, lantbruksstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning föreslagit ändrade grunder för stipendierna till elever vid ungdomsskolorna.

I likhet med vad som nu gäller för stipendier till elever vid högre läroanstalter borde stipendierna vid ungdomsskolorna uppdelas i ett grundstipendium utan behovsprövning och ett behovsprövat stipendium. Härvid har lantbruksstyrelsen ansett att grundstipendiet borde utgå med 45 kr. per läsmånad för elev vid skola, där enligt gällande bestämmelser eleverna kunna få stipendium med högst 90 kr. i månaden. Det behovsprövade stipendiet skulle följaktligen komma att uppgå till högst 45 kr. per månad. Detta skulle innebära något lägre stipendier än vad som utgår för elever vid de högre läroanstalterna, vilket måhända kan vara befogat med hänsyn till de förhållandevis låga inackorderingskostnaderna för eleverna vid ungdomsskolorna.

Vederbörande departementschefer ha såsom framgår av årets statsverksproposition icke ansett sig kunna godtaga en dylik omläggning av stipendierna vid ungdomsskolorna. Chefen för ecklesiastikdepartementet anför bl. a. att det icke synes lämpligt att utan vidare kopiera läroverkens stipendiesystem med hänsyn till de kortare kurserna och de billigare inackorderingskostnaderna vid ungdomsskolorna. Vidare framhålles att Kungl. Maj:t lämnat studielånenämnden i uppdrag att företaga en allmän och grundlig översyn av den statliga studiehjälpen till elever vid såväl ungdomsskolor som högre läroanstalter.

Motionärerna vilja deklarerera sin principiella anslutning till en omläggning av stipendiegrunderna för elever vid folkhögskolor, verkstadsskolor och lägre lantbruksundervisningsanstalter. Då emellertid detta spörsmål ligger under utredning anse vi oss icke nu kunna taga definitiv ställning till de förslag som framlagts av skolöverstyrelsen, överstyrelsen för yrkesundervisning och lantbruksstyrelsen. Vid det fortsatta utredningsarbetet bör enligt vår mening särskilt undersökas huruvida icke deltagandet i undervisningen vid ungdomsskolorna bör göras helt kostnadsfritt för eleverna genom att staten övertager inackorderingskostnaderna. Det kan sålunda nämnas att inom

Västerbottens län eleverna vid folkhögskolorna och lantmannaskolorna icke behöva vidkännas några utgifter för inackordering genom att landstinget betalar vad som fattas sedan de statliga stipendierna utgått. Det har vidare visat sig att landstingets kostnader härför uppgått till förhållandevis begränsade belopp, för sist förflutna året cirka 20 000 kr. Med hänsyn till önskvärdheten av att göra den praktiska yrkesutbildningen mera lockande borde man följa denna väg och radikalt bryta de ekonomiska spärrarna för bevisande av kurser vid ungdomsskolorna.

Beträffande de nu gällande stipendierna vid nämnda skolor utgå desamma med högst 90 kr. per månad. Chefen för ecklesiastikdepartementet har föreslagit att vid folkhögskola i stad, där inackordering icke kan erhållas i internat, maximibeloppet höjes till 115 kr. per månad. Motionärerna vilja framhålla att det även i andra fall kan vara berättigat med en höjning av stipendierna till här ovan förordade belopp. Det bör därför ges möjligheter för elever vid lantmanna- och lantushållsskolor samt verkstadsskolor liksom vid folkhögskolor att i särskilda fall kunna få stipendier om högst 115 kr. per månad.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen ville besluta dels att högsta stipendiebeloppet till elever vid lantmanna- och lantushållsskolor måtte, då särskilda skäl därtill föranleda, kunna utgå med 115 kr. per månad och dels att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte lämna studielånenämnden i uppdrag att utreda, huruvida icke deltagandet i undervisningen vid nämnda skolor bör göras helt utgiftsfritt för eleverna genom att staten övertager inackorderingskostnaderna.

Stockholm den 23 januari 1947.

S. G. W. Wahlund. *Gustav Hallagård.* *Joh. Friggeråker.*

Karl Persson. *Bernhard Näsgård.* *Gärda Svenson.*

B. A. Nilsson. *K. A. Westman.* *Gunnar Lodenius.*